

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Publicatie VenP 380/150kV station

Collegedatum: 10 juni 2025

Kernboodschap

Het hoogspanningsnet moet de komende jaren verzwaaard worden om te kunnen voorzien in de toenemende stroomvraag en ontwikkelingen in het kader van de energietransitie. Om die reden breidt het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en TenneT het hoogspanningsnet uit met een 380-150 kV station in de gemeente Wijchen. Op 16 juni wordt het Voornemen en Participatieplan (VenP) met betrekking tot dit project gepubliceerd. Dit is tevens de officiële start van dit project. Op 17 juni is er een openbare raadsbijeenkomst waar KGG en TenneT het project verder toelichten. Het ministerie van GG besluit waar het hoogspanningsstation komt. De gemeente Wijchen kan hierbij alleen de rol van adviseur op zich nemen. Daarom gaan we een visie opstellen voor het zoekgebied van het hoogspanningsstation om het hoogspanningsstation zo goed mogelijk in te passen in het gebied. Zo pakken we regie op gewenste toekomstige ontwikkelingen. En kunnen we sturen op wat gewenst is.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
14-05-2024	Z/24/240591 Informatienota hoogspanningsstation

Toelichting

Steeds vaker raakt het stroomnet overbelast, ook wel netcongestie genoemd. Daarom investeert de beheerder van het hoogspanningsnet, TenneT, de komende jaren veel in het verzwaren en uitbreiden van het bestaande net. Voornamelijk vanwege congestie van het elektriciteitsnet in Brabant en de nog te verwachten ontwikkelingen in Oost-Brabant zijn het ministerie van KGG en TenneT voornemens om een nieuw 380/150kV station te realiseren op Wijchens grondgebied. Dit station zal ten minste 26 ha beslaan. Het is een schakel tussen het landelijke hoogspanningsnet met een spanning van 380kV en het regionale hoogspanningsnet van 150kV. Het station zal verbonden worden aan de bestaande bovengrondse hoogspanningslijn Maasbracht-Boxmeer-Dodewaard 380kV die al over Wijchens grondgebied loopt. Het station zal met ondergrondse kabels onder de Maas door verbonden worden aan het nog te bouwen 150kV station in Oss.

Het ministerie is bevoegd gezag voor dit project en TenneT de initiatiefnemer. Binnen dit proces heeft de gemeente de rol van adviseur. Dat betekent dat de gemeente TenneT en het ministerie adviseert over hoe zij het beste rekening kunnen houden met de lokale situatie en de belangen van onze inwoners. De gemeente beslist niet over het proces, de uitvoering of de locatie. Deze beslissingen liggen bij TenneT en het ministerie van KGG.

Voornemen en participatieplan

Op 16 juni staat de publicatie van het Voornemen en Participatieplan (VenP) gepland. De publicatie van het VenP is de officiële start van het project. In het VenP worden de

uitgangspunten voor het project, het proces, en de invulling van het participatieproces beschreven. In het VenP staat ook het zoekgebied en de zoeklocaties die TenneT voor ogen heeft.

Na publicatie ligt het VenP 6 weken ter inzage en kan iedereen een formele reactie indienen. Er kunnen daarbij ook nog alternatieve locaties worden aangedragen. Het college is voornemens om een reactie op het VenP in te dienen. De onderstaande afbeelding geeft een overzicht van de verdere procedure en welke inspraakmomenten er nog volgen. Meer gedetailleerde informatie is te vinden in het VenP.

Proces

De komst van een hoogspanningsstation met een dusdanige omvang en impact op de omgeving is niet iets waar je als gemeente dagelijks mee te maken hebt. Om meer gevoel te krijgen bij het project heeft het college TenneT verzocht een werkbezoek te organiseren. Dit werkbezoek vond eind januari van dit jaar plaats en daarbij zijn twee locaties bezocht: een ouder bestaand station in Den Bosch en een station in aanbouw in Tilburg. Zeker het bezoek aan dat laatste station deed het college beseffen welke impact en omvang het station zal hebben dat in de gemeente Wijchen moet komen.

Om de gemeente Wijchen beter te positioneren hebben er verschillende bestuurlijke overleggen plaatsgevonden. Zo zijn er verschillende gesprekken geweest met de provincie. Omdat het Wijchense station vooral ook bedoeld is om het Brabantse net te ontlasten is er ook meerdere keren gesproken met de gemeente Oss en met de gemeente Land van Cuijk als vertegenwoordiger van de RES-regio Noordoost Brabant. Daarnaast is er ambtelijk gesproken met verschillende gemeenten die ook met de komst van een hoogspanningsstation te maken hebben, zoals Tilburg en Almelo. De opgehaalde kennis is ingebracht in de verschillende overleggen met het Ministerie van KGG, TenneT en de Provincie.

Vervolgens is er hulp gevraagd aan de Groene Metropoolregio om vanuit hun ervaring met soortgelijke processen mee te denken over hoe de gemeente zich hierin het beste kan positioneren. Dit heeft geleid tot het besef dat de gemeentelijke organisatie onvoldoende kennis, ervaring en capaciteit in huis heeft om in dit proces een volwaardig partner te kunnen zijn. Daarop is het ministerie op 3 april verzocht om uitstel van de publicatiedatum met een halfjaar en mogelijkheden voor ondersteuning van het ambtelijke team. Dit verzoek heeft beperkt effect gehad. Het ministerie en TenneT geven aan dat vanwege de urgentie van netcongestie uitstel van de publicatiedatum met een halfjaar niet mogelijk is. Uiteindelijk is de publicatiedatum wel verzet van 23 mei naar 16 juni, om u als de raad eerst te kunnen informeren. Verder bieden zij een extern expertteam aan dat wordt gefinancierd vanuit het ministerie en de organisatie kan ondersteunen bij verschillende zaken. Daarnaast heeft de gemeente zelf een gespecialiseerd projectbureau in de arm genomen om het proces verder te begeleiden en het voortouw te nemen in het opstellen van een gebiedsvisie. We trekken hier samen in op met de provincie en de Groene Metropoolregio.

Vanaf de start van het traject heeft het college, mede op verzoek van de raad, aangedrongen op compensatie voor het gebied. Inmiddels is bekend dat er waarschijnlijk enige financiële compensatie mogelijk is. Naar mening van het college is dit echter nog onvoldoende. Verder voert het college het gesprek over andere vormen van waardering, naast de directe compensatie voor het gebied. De inzet van het college is gericht op financiële compensatie, ruimtelijke compensatie en compensatie in onze bijdrage aan de energietransitie. Hier is helaas nog geen zicht op.

Opstellen gebiedsvisie

Er zijn allerlei andersoortige ontwikkelingen denkbaar die mogelijk aangetrokken zouden kunnen worden door de komst van een hoogspanningsstation. Te denken valt aan batterijopslag of bepaalde bedrijven met een grote stroomvraag. Voor veel van deze ontwikkelingen is de gemeente bevoegd gezag en in sommige gevallen is het de provincie. Om het hoogspanningsstation zo goed mogelijk in te passen in het gebied en om te voorkomen dat we straks door ongewenste ontwikkelingen worden overvallen gaat het college een visie opstellen voor het gebied, zodat er duidelijkheid is wat Wijchen wel en niet wenselijk vindt in dit gebied en pakken we regie op gewenste toekomstige ontwikkelingen. De provincie heeft aangeboden hierbij te ondersteunen. De gebiedsvisie helpt het college om onze rol als adviseur op te kunnen pakken.

Gevolgen

Welke invloed de realisatie van het station op mogelijke toekomstige ontwikkelingen op Wijchens grondgebied zal hebben is vooraf lastig te bepalen. Het college heeft hier meerdere keren naar gevraagd, maar het ministerie en TenneT konden hier niet meer duidelijkheid over verschaffen. Het is niet mogelijk om Wijchen bij voorbaat uit te sluiten voor toekomstige ontwikkelingen. Het college vindt echter dat de bijdrage van Wijchen aan de energietransitie al passend is en wil de juiste balans behouden bij de komst van het hoogspanningsstation.

Communicatie

De communicatie over dit project is de verantwoordelijkheid van het ministerie en TenneT. De gemeente heeft hierin de rol van adviseur en behartigt de belangen van onze inwoners, door te adviseren over wat passend is voor Wijchen.

TenneT informeert alle direct omwonenden en grondeigenaren binnen het zoekgebied middels een brief voorafgaand aan de publicatie van het VenP. Daarnaast plaatsen het ministerie en TenneT via verschillende media berichten over het project en de procedure.

We plaatsen zelf ook berichten op onze website, social mediakanalen en op de gemeentepagina in de Wegwijs.

Het ministerie en TenneT organiseren ook een inloopbijeenkomst speciaal voor inwoners en andere geïnteresseerden. Dat is op woensdag 25 juni. Dan kan iedereen binnenlopen om vragen te stellen, informatie op te halen en zorgen te uiten. De gemeente is hier ook bij aanwezig als toehoorder. Op aandringen van het college is er op 17 juni een openbare raadsinformatieavond waar TenneT en het ministerie een toelichting geven op het project en het proces. Inwoners en andere geïnteresseerden zijn daar ook welkom.

Uitvoering of Vervolgstappen

Op 17 juni is er een openbare raadsinformatiebijeenkomst waarbij TenneT en het ministerie het project en het proces zullen toelichten. Na publicatie heeft iedereen 6 weken de tijd om een formele reactie op het VenP in te dienen. De gemeente bereidt ook een reactie voor. We kijken ook naar de mogelijkheid om minister Hermans van Klimaat en Groene Groei uit te nodigen voor een werkbezoek.

16 juni (t/m 28 juli): publicatie VenP; ter inzagelegging; reactietermijn

17 juni: informatiebijeenkomst raad

25 juni: inloopbijeenkomst inwoners en andere geïnteresseerden

28 juli: laatste dag terinzagelegging

Geheimhouding

Niet van toepassing.